

Z právní praxe.

Přehled judikatury nejvyššího správního soudu.

A. Ve věcech správních.

I. Věci ústavní a všeobecné.

Ustanovení § 19, odst. 1. vl. n. č. 46/24 Sb. z. a n. ve znění vl. n. č. 152/31 Sb. z. a n., podle něhož vyvážeti státovky cizího státu je dovoleno jen s povolením Národní banky, § 20, odst. 1., podle něhož cestující smějí na cestovní průkaz vyvézti z území Československé republiky v cizích platidlech jen takový obnos, který Národní banka čas od času všeobecně stanoví, § 26, odst. 7., podle něhož je i pokus přestupků tohoto nařízení trestný, jsou normy platné, kryté ustanovením zákona č. 7/24 Sb. z. a n. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.536/36.)

Subjekty jazykových práv menšinových ve smyslu § 2, odst. 2. jaz. zák. jsou jen státní občané republiky Československé. (Nález ze dne 4. prosince 1936 č. 4460/34.)

Poznámka: Shodně usnesení odbor. plena ze dne 9. listopadu 1936, č. pres. 251/33. Opačně Boh. A 966/21 a 3115/24.

Ustanovení odst. 3. vlád. nař. č. 186/1923 Sb. „k § 96“ zák. č. 76/1922 Sb., pokud se týká průkazu o nemožnosti vstupu do čs. legií, je kryto zákonem. (Nález ze dne 18. listopadu 1936, č. 16223/36.)

II. Samospráva a samosprávné finance.

Kompetenční norma § 16, odst. 7., ve spojení s § 5, odst. 4. a 5. fin. nov. č. 329/1921 Sb. platí ve všech případech, kdy se o povinnosti k náhradě škody z hospodářské správy obce rozhoduje za účinnosti cit. fin. novely, třebaš důvod, z něhož se povinnost ta vyvozuje, spadá do doby dřívější. (Nález z 30. prosince 1936, č. 16.632/36.) — Pozn.: srovn. Boh. A 8440/30.

Kompetenční předpis § 19, odst. 5. fin. nov. č. 169/1930 Sb. platí jenom tehdy, jde-li o náhradu škody z provádění usnesení neplatných podle odst. 2.—4. cit. §, a tedy z důvodu, vzniklého teprve za účinnosti cit. předpisu. (Nález ze dne 30. prosince 1936, č. 16.632/36.) — Pozn.: srovn. nález z 15. XI. 1934, č. 20.838/34.

Zájem, který má někdo jako poplatník na řádném hospodaření obce, nedává mu ještě legitimaci naříkat v cestě instanční usnesení obecního zastupitelstva, kterým zastupitelstvo jediné jako stolice odvolací podle § 40 čes. ob. zř. resp., § 44 ob. fin. nov. č. 329/1921 Sb. rozhodlo příznivě o odvolání proti předpisu samostatné dávky obecní. (Nález ze dne 30. prosince 1936, č. 15.384/36.) — Pozn.: Srovn. nálezy Boh. A-2374/23, 9633/32.)

Dlažebné podle zák. čl. 1/1890 není obecním poplatkem ve smyslu ob. fin. nov. č. 329/21 Sb. Proto osvobodovací důvody § 99 zák. čl. 1/1890 nemají o sobě účinnosti pro osvobození od dlažebného, vybíraného jako obecní poplatek na základě § 28 ob. fin. nov. č. 329/21 Sb. (Nález ze dne 19. listopadu 1936 č. 16.181/36.) — Pozn.: Srovn. Boh. A 8062/29.

Byla-li dávka z nájemného předepsána poplatníku pro určitý rok výslovně jenom prozatímně podle výměry roku předešlého, nepozbývá poplatník tím, že se z tohoto prozatímního platebního rozkazu neodvolá, meritorních námitek proti předpisu definitivnímu. (Nález ze dne 19. listopadu 1936, č. 16.180/36.)

Usnesení obecního zastupitelstva, kterým se prozatímní předpisy obecních dávek, vydané poplatníkům, prohlašují za definitivní, není proti poplatníkům účinné, dokud jim nebylo individuálně intimováno. (Nález ze dne 19. listopadu 1936, č. 16.180/36.)

Usnesení obecního zastupitelstva uzavřítí výpůjčku, třebaš šlo jen o prodloužení úvěru, poskytnutého obci v dřívějších letech, jest usnesením rozpočtovým v technickém smyslu; o odvolání rozhoduje tedy okresní a zemský výbor. (Nález ze dne 12. listopadu 1936, č. 16.052/36.) — Pozn.: Srov. Boh. A 9645, 9959/32, 10.199/32, 10.599/33, 11.340/34.

Podle pravidel o vybírání poplatků za používání obecních stok v Bratislavě, shodných v tom směru se vzorcovými pravidly vl. nař. č. 143/22 ve znění vl. nař. č. 15/28 Sb., nelze poplatek ten vybírat z takových nájemných objektů v domě ke kanalizaci obecní připojeném, které obecní kanalisace používatí nemohou. (Nález z 12. listopadu 1936, č. 22.456/36.)

Poplatník nemá nároku na to, aby náklad na obecní vodovod byl hrazen poplatky ve smyslu § 28 zák. č. 329/1921 Sb. (Nález ze dne 12. listopadu 1936, č. 16.030/36.)

Podle § 57 obec. řádu voleb. nastupuje náhradník do schůze obecního zastupitelstva, kdykoli člen zastupitelstva jím zastoupený se do schůze nedostaví, bez ohledu na to, z jakého důvodu nepřišel. (Nález ze dne 16. listopadu 1936, č. 12.917/36.) — Pozn.: Srov. Boh. A 7912/29 a 8358/30.

Pouhá možnost zákonem připuštěná, použití obnovovacího fondu podle § 21, odst. 2. ob. fin. nov. č. 329/1921 Sb. k účelu jinému, nežli pro který byl zřízen, o sobě nestačí ještě k tomu, aby exekuce na takový fond podle § 15 exek. ř. již proto byla prohlášena za přípustnou, pokud nebylo zjištěno, že podle celkového stavu hospodářství obecního je možné bez újmy veřejných zájmů, o něž se má obec staratí, z důvodů věcných celé neb určité části fondovní hotovosti trvale nebo dočasně postrádati bez ohrožení příslušného věcného účelu fondu, resp. že budoucí potřebu obce, pro kterou fond je určen, bude lze uhraditi jinak. (Nález ze dne 29. října 1936, č. 15.829/36.)

Výrok předsedy okresního zastupitelstva, kterým vylučuje z jednání věci, nenáležející do působnosti okresního zastupitelstva podle § 69 zák. č. 125/27 Sb., jest rozhodnutím správního úřadu. (Nález ze dne 17. března 1936, č. 11.790/36.) — Pozn.: Usnesení odb. plena I. ze dne 27. ledna 1936, č. 158/34 pres.

III. Právo pojišťovací.

Byly-li úrazové příspěvky zaměstnavateli pravoplatně předepsány, nemůže ručitel podle § 21, odst. 1. min. nař. č. 4790/1917 namítatí nezákonnost předpisu pojistného. (Nález ze dne 14. prosince 1936, č. 17.042/36.) — Pozn.: Srovn. Boh. A 11.116/34.

Rozhoduje-li zemský úřad ve smyslu § 50 úr. zák. resp. čl. XIV. zák. č. 207/19 v dohodě s baňským hejtmanstvím o námitkách proti zařadovacímu výměru úrazové pojišťovny ohledně podniku, podrobeného dozoru horních úřadů, není třeba slyšetí zvláštního znalce, ani revírní baňský úřad. (Nález ze dne 18. prosince 1936, č. 16.567/36.)

Rozhoduje o námitkách proti zařadovacímu výměru úrazové pojišťovny, může zemský úřad hledětí jen k oněm skutečnostem, které tu byly

již v době vydání zařadovacího výměru, nikoli však k oněm, které nastaly teprve poté. (Nález ze dne 18. prosince 1936, č. 16.567/36.)

Jestliže na základě bezvýhradné přihlášky zaměstnavatelovy nebyl vydán formelní výměr o pojistné povinnosti podle zákona č. 221/24 Sb. ve znění jeho novel, může zaměstnavatel i později vyvolatí judikátní vyřešení této otázky s účinkem pro budoucnost. (Nález ze dne 11. prosince 1936, č. 17.032/36.)

Skutečnost, že v oznámení o zvýšení mzdy zaměstnavatel označil nesprávně den, od něhož zvýšení nastalo, nezakládá podle § 20, odst. 2. zákona o soc. pojištění ve znění zákona č. 184/28 Sb. povinnost k náhradě podpůrného nákladu. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 12.282/34.)

Snížili-li se před rozhodnutím okresního úřadu o odvolání úhrn sporného peněžitého plnění, skládající se z několika samostatných položek pod částku 200 Kč tím, že některé z těchto položek přestaly býti spornými, jest rozhodnutí okresního úřadu o zbývajících polozčkách, částku 200 Kč nepřesahujících, konečné podle čl. 8., odst. 3. org. zák. (Nález ze dne 28. listopadu 1936, č. 16.361/36.)

Kuratorium novinářského pojištění, rozhodujíc podle § 124, odst. 13. zákona č. 26/1929 Sb. (resp. odst. 15 ve znění zákona č. 117/34 Sb.) spory o tom, zda určitou dobu příspěvkovou je posuzovati za dobu novinářské služby, jedná jako orgán státní správy ve smyslu § 2 zákona o s. s. (Nález ze dne 6. listopadu 1936, č. 15.959/36.)

Příjemem ve smyslu § 4, odst. 1. zák. č. 39/1922 Sb. o požitcích válečných poškozenců, rozumí se příjem, tvořící základ pro ukládání daně z příjmu. (Nález ze dne 28. listopadu 1936, č. 16.540/36.) — Pozn.: Srovnej nález Boh. A-11.968/36.)

Masér(ka) v léčebném ústavu podléhá pensijní pojistné povinnosti podle § 1, odst. 1., bod 3. zákona č. 26/1929 Sb. z. a n. (Nález ze dne 17. listopadu 1936, č. 16.159/36.)

Obec nelze ve smyslu § 11 úrazového zákona pokládati za spolupodnikatelku divadelních představení jen proto, že k provozování těchto představení poskytuje divadelnímu řediteli — podnikateli — zdarma divadelní budovu a určitý personál. (Nález ze dne 17. listopadu 1936, č. 16.161/36.)

Předpisu § 46, odst. 3., prvá věta zák. čl. XIX/1907 dlužno rozuměti tak, že nevyměřené nemocenské pojistné příspěvky se promlčují v pěti letech od doby, kdy se staly dlužnými, t. j. od vzniku platebního závazku zaměstnavatelova. (Nález ze dne 13. listopadu 1936, č. 22.011/34.)

Nemocenská pojišťovna není oprávněna měniti za nezměněného skutkového stavu svůj pravoplatný výměr pojistnou povinnost podle zák. č. 221/1924 Sb. z. a n. popírající. (Nález ze dne 10. listopadu 1936, čís. 16.070/36.) — Pozn.: Jinak řešeno pro obor pensijního pojištění (Boh. A 6608).

Ve smyslu § 4 nemocenského zákona ve znění zákona č. 268/1919 Sb. a zákona 248/1923 Sb. jest určitou činností pokládati za provozovanou na účet určité osoby — zaměstnavatele — tenkrát, jestliže se výsledky této činnosti projevují v hospodářství oné osoby jako důsledek přímého vztahu mezi osobou tou podnikáním, pokud se týče prací osob zaměstnaných. (Nález ze dne 3. listopadu 1936, č. 16.443/34.) — Pozn.: Srov. nálezy Boh. A-6926/27, 9551/31.

IV. Právo živnostenské, známkové a pracovní.

Výdělečné používání koncesované radiotelegrafní nebo radiotelefonní stanice, k němuž je třeba podle § 14, odst. 2. vl. n. č. 82/25 Sb. zvláštní licence, je dáno nejen tehdy, když za poslech vybírá se zvláštní úplata,

nýbrž i tehdy, když stanice té užívá se jako prostředku pro výdělečnou činnost jinou, na př. pro zábavu hostů v hostinské živnosti. (Nález ze dne 30. října 1936, č. 15.747/36.)

Zednický mistr jest oprávněn podle § 3 vl. nař. č. 103/1925 Sb. samostatně opravovat i budovy větších rozměrů, než jsou uvedeny v odst. 1. cit. ustanovení, pokud opravy ty nelze zahrnout pod pojem stavby. (Nález ze dne 22. prosince 1936, č. 15.776/36.)

Odepření licence ku pěstování tabáku na Slovensku není rozhodnutím neb opatřením ve smyslu § 2 zákona o správ. soudě. (Nález ze dne 20. listopadu 1936, č. 14.743/34.)

Ustanovení § 22 bodu 5 živn. zákona č. 259/24 Sb. má na mysli jen živnosti, jež pozůstávají z osobních služeb rázu převážně fyzického. (Nález ze dne 24. listopadu 1936, č. 16.316/36.)

Živnosti uvedené v bodě 5 § 22 živn. zákona č. 259/24 Sb. liší se od živností uvedených na druhém místě v bodě 4. téhož § jen tím, že jde o živnosti provozované na místech neveřejných. (Nález ze dne 24. listopadu 1936, č. 16.316/36.)

Zemský úřad, chce-li naříditi, aby provozování kominické živnosti bylo ohraničeno podle okresů, nebo chce-li naříditi změnu nebo zrušení tohoto ohraničení, není povinen slyšeti ministerstvo vnitra. (Nález ze dne 24. listopadu 1936, č. 16.256/36.)

Zemský úřad nemusí stanoviti vymetací obvody tak, aby v každém obvodě mělo stanoviště několik mistrů kominických. (Nález ze dne 24. listopadu 1936, č. 16.256/36.)

§ 18 min. nař. č. 12/1901 ř. z. zmocňuje živnostenský úřad, aby, uděluje povolení ke zřízení skladiště na množství přes 20.000 kg minerálního oleje II. třídy nebo více než 1000 kg minerálního oleje I. třídy, připustil jednotlivé odchylky od podmínek stanovených v bodech a) až g) 2. odst. tohoto paragrafu, jsou-li tyto přípustnými nebo nutnými „pro zvláštní okolnosti“. (Nález ze dne 24. listopadu 1936, č. 16.255/36.) (Pozn.: srovn. Boh. A 7585/28.)

Užívá-li živnostník, jehož firma jest v obchodním rejstříku zapsána, k vnějšímu označení své živnostenské provozovny jména, které mu podle zápisu v obchodním rejstříku nepřísluší, nemůže býti proto trestán živn. úřadem pro přestupek § 49 odst. 1 živn. řádu. (Nález ze dne 13. listopadu 1936, č. 15.775/36.) (Pozn.: srovn. Boh. A 7086/28.)

Ochranná slovní známka není vhodným označením živnostenské provozovny podle § 44 ž. ř. jen proto, že známka byla zapsána do známkového rejstříku. (Nález ze dne 13. listopadu 1936, č. 15.775/36.) (Pozn.: srovn. Boh. A 9157/31.)

„Poplatek“, který podle stanov ukládá představenstvo živnostenského společenstva svému členu za neomluvenou neúčast při schůzi společenstevní, jest pořádkovým trestem podle § 125 živn. řádu. (Nález ze dne 30. října 1936, č. 15.154/36.)

V. Právo horní, stavební, honební a policie.

K autoritativnímu rozhodnutí otázky, má-li voda, vytékající z dolu, povahu vody důlní či nikoli, jsou příslušny výhradně úřady báňské (Slovensko). (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 12.958/36.)

Podmínky exempce z vyvlastnění podle §§ 99 a 17 ob. hor. zák. dlužno posuzovati podle stavu, který byl v době, kdy vyvlastnitel nárok na jejich přenechání formálně vznesl. Dodatečné odpadnutí skutečností exempci zakládajících nemá pro zahájení vyvlastňovací řízení významu. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.089/36.)

V hornickém řízení vyvlastňovacím není expropriát povinen dokazovati „potřebu“ požadovaných pozemků svým provozním plánem. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.089/36.)

Pozemek, jehož jeden podnikatel hor pro svůj provoz potřebuje, nemůže mu býti vyvlastněn pro provoz hor podnikatele jiného. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.089/36.)

U pozemku, požadovaného podle § 98 ob. hor. zák., není dána „potřeba“ jeho k provozu hor, je-li racionální vytěžení důlního pole, jehož provozu má pozemek ten sloužiti, vyloučeno. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.089/36.)

Ve vyvlastňovacím řízení hornickém může expropriát k odůvodnění své námítky, že požadovaný pozemek je podle § 17 ob. hor. zák. z vyvlastnění vyňat, nabízetí důkazy také ještě v řízení odvolacím. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.089/36.)

Namítá-li v hornickém řízení vyvlastňovacím vyvlastněnec, že usku-tečněně účelu, jemuž požadovaný pozemek má sloužiti, bude s hlediska horněpolicijního nepřipustné, je vyvlastňovací úřad povinen otázku tu si prejudiciálně rozřešiti. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.089/36.)

Je nezákonné upírati t. zv. zahrádkám Schreberovým povahu ohrazených zahrad, vyňatých podle § 17, lit. c) ob. hor. zák. z kutání již proto, že tento typ zahrad v době cit. zákona ještě nebyl znám. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.089/36.)

Kvalifikaci pozemkové plochy jako uzavřeného nádvoří ve smyslu § 17, lit. b) ob. hor. zák. není na překážku, že plocha ta je vlastnický rozdělena mezi několik osob, že není na všech stranách ohrazena, že terén její není zvlášť upraven a je stupňovitý. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.089/36.)

Výrazem „jiné ohrazené zahrady“, jež obecný horní zákon v § 17, lit. c), vyjímá z kutání, nejsou míněny jen „ideální, výnos poskytující zahrady“; rozhodné je pouze, zda pozemek, označený jako zahrada, má pojmové znaky zahrady, jež jsou dány způsobem kultury a účelem tohoto zařízení. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.089/36.)

Pozemky, náležející vlastnický majiteli objektu, vyňatého podle § 17, lit. a, b, ob. hor. zák. z kutání, a obklopující tento objekt v šíři 38 m, nejsou z vynětí podle bodu d) téhož zákonného ustanovení vyloučeny proto, že jejich spojení s uvedeným objektem je přerušeno pozemkem cizím. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.089/36.)

Disposice přehledného regulačního a zastavovacího plánu, kterou se dosavadní komunikace překládá tak, že se tím některému stavebnímu objektu odnímá jediný přístup, není vzhledem k ustanovení § 22, odst. 1. zákona č. 88/20 Sb. sama o sobě nezákonná ani tenkrát, jestliže se pro tento stavební objekt nezřizuje přístup jiný. (Nález ze dne 12. listopadu 1936, č. 16.091/36.)

V řízení o přehledném regulačním a zastavovacím plánu nejsou strany legitimovány domáhat se toho, aby regulační úřad provedl nějakou novou, konkrétní regulaci, tedy ani toho, aby v plánu tom navrhl novou komunikaci, která dosud neexistovala. (Nález ze dne 12. listopadu 1936, č. 16.090/36.)

V řízení o přehledném regulačním a zastavovacím plánu mohou se strany proti navrženému zrušení dosavadní komunikace brániti jen tenkrát, porušuje-li se tím nějaké jejich subjektivní právo. (Nález ze dne 12. listopadu 1936, č. 16.072/36.)

V řízení o přehledném regulačním a zastavovacím plánu nejsou strany legitimovány domáhat se toho, aby regulační úřad provedl nějakou novou, konkrétní regulaci, tedy ani toho, aby v plánu tom nějakou dosud existující komunikaci vypustil. (Nález ze dne 12. listopadu 1936, čís. 16.072/36.)

Disposice přehledného regulačního a zastavovacího plánu, kterou se upravují takové podrobnosti, jež se již vymykají z rámce úprav regulačních podle zákona č. 88/20 Sb., nezakládá zmatečnost schváleného plánu, nýbrž pouhou jeho nezákonnost. (Nález ze dne 12. listopadu 1936, čís. 16072/36.)

Honební lístek jest podle § 23 č. 6 č. hon. zák. odepřít i když jde o odsouzení podmíněčné. (Nález ze dne 12. listopadu 1936, č. 15873/36.)

I slavnost, zakládající se ve smyslu oběžníku býv. uh. ministerstva vnitra z 30. září 1913, č. 7430 pres. (R. T. 130/1913) na lidovém obyčeji, může býti za podmíněk, uvedených v čl. 3., odst. 1. org. zákona č. 125/1927 Sb., zakázána. (Nález ze dne 6. listopadu 1936, č. 15.880/36.)

O poškozeném, který při ústním líčení prohlásil, že hodlá v zastoupení žaloby jednati, avšak nedostavil se k líčení pozdějšímu, k němuž byl řádně pozván, má se za to, že od žaloby upustil (§ 112 uh. policejního trest. řádu č. 65.000/1909). (Nález ze dne 23. října 1936, č. 15.150/36.)

Vydáním trestního nálezu úřadem kompetentním přetruhuje se promlčení trestního činu ve smyslu § 31 zák. čl. XL/1879 i tehdy, když později trestní nálež byl vyšším úřadem z formálních důvodů zrušen. (Nález byl vyšším úřadem z formálních důvodů zrušen. (Nález ze dne 23. října 1936, č. 15.632/36.)

Trestnost určitého činu je posuzovati podle normy, platné v době jeho spáchání; při tom však dlužno přihlížeti k tomu, zůstal-li čin ten trestným i za platnosti normy nové, za jejíž účinnosti úřad rozhoduje. (Nález ze dne 23. října 1936, č. 15.664/36.)

Je nezákonné, jestliže úřad, rozhoduje o odvolání proti trestnímu nálezu, odepře zabývat se rekursními námitkami, dovozujícími nedostatek subjektivního zavinění z důvodu jejich nerozhodnosti. (Nález ze dne 23. října 1936, č. 15.664/36.)

Právo úřadu policejního vypovědět cizince ze státního území podle § 2 zák. čís. 88/1871 ř. z. pro skutek, pro který jeho pobyt na státním území se jeví z ohledů veřejného pořádku nebo bezpečnosti nepřipustným, není vyloučeno tím, že trestní soud zastavil přípravné trestní vyšetřování pro týž skutek zavedené. (Nález ze dne 6. října 1936, č. 15.096/36.)

Politický úřad není povolán, aby autoritativním způsobem rozhodoval o použití jistoty, složené ve smyslu zák. čís. 198/1932 Sb. a vl. nař. čís. 36/1933 Sb. na zaplacení dlužné daně z dopravy osob motorovými vozidlem. (Nález ze dne 27. října 1936, č. 16.279/34.)

I. Účelům politické strany může „sloužiti“ (§ 3, odst. 1. zákona čís. 201/1933 Sb.) i spolek, který je na této straně zcela nezávislý. — II. „Potřebu“ rozpuštění spolku podle § 3, odst. 3. zákona č. 201/1933 Sb. musí úřad odůvodniti. (Nález ze dne 16. října 1936, č. 15.145/36.)

Jednotliví členové spolku nejsou legitimováni ke stížnosti na rozhodnutí, jímž byl spolek rozpuštěn. (Nález ze dne 16. října 1936, č. 15.145/36.) — Pozn.: Srovn. Boh. A 3803/24.

Ve sporu o rozpuštění spolku podle § 3, odst. 3. zákona č. 201/1933 Sb. nemůže nejvyšší správní soud řešiti námitku, že politická strana, jejímž účelům spolek sloužil, byla rozpuštěna nezákonně. (Nález ze dne 16. října 1936, č. 15.145/36.)

Rozhodnutí okresního (státního policejního) úřadu, kterým námitky proti zabavení majetku strany, jejíž činnost byla podle zák. č. 201/33 Sb. zastavena, nebo která byla rozpuštěna, byly vyřízeny podle § 4 vl. nař. č. 202/33 Sb., nepodléhají přezkoumání nejvyššího správního soudu. (Nález ze dne 10. listopadu 1936, č. 15.883/36.)

Ustanovení § 4, odst. 2. vládního nařízení ze dne 3. listopadu 1933, č. 202 Sb., podle něhož úřad určí politické straně činici námitky proti zabavení přiměřenou lhůtu propadnou, ve které se má obrátiti proti státu na pořad práva, jest kryto zákonem. (Usnesení ze dne 6. listopadu 1936, č. 15.883/36.)

Ve výměru podle § 7 zák. č. 201/1933 Sb. musí úřad uvést důvody individuální povahy, z nichž je zřejmo, že je potřeba, aby osoba, o kterou jde, byla podrobena omezení podle tohoto zákonného ustanovení. (Nález ze dne 6. listopadu 1936, č. 15.881/36.)

Rozhodnutí okresního (státního policejního) úřadu o zabavení majetku strany, jejíž činnost byla podle zákona č. 201/33 Sb. zastavena, nebo která byla rozpuštěna, není v administrativní cestě konečné, jestliže byly proti němu podány ve smyslu § 4 vl. nař. č. 202/33 Sb. námitky osobou, která tvrdí, že zabavený majetek náleží jí. (Nález ze dne 6. listopadu 1936, č. 15.883/36.)

VII. Školství a zdravotnictví.

Učitel obecní školy ludové nemá nároku, aby mu z pokladny státní byl poskytnut vánoční příspěvek podle § 1 zák. č. 144/1930 Sb. o vánočním příspěvku zaměstnancům a učitelům v činné službě. (Nález ze dne 16. listopadu 1936, č. 16.158/36.) — Pozn.: Srovn. Boh. A 10.772.

Rozhodnutí ministra veřejných prací o rovnocennosti technických studií na některé cizozemské vysoké škole s tuzemskými studii a zkouškami, pokud jde o montanistická studia, po rozumu § 4 čís. nař. čís. 130/1914 ř. z. jest povahou svou aktem konstitutivním. (Nález ze dne 20. listopadu 1936, č. 16.330/36.) — Pozn.: Srov. Boh. A 12.199/35.

Studujícím I. ročníku mistrovské školy státní školy průmyslové ve smyslu § 24 učit. zák. č. 104/26 Sb. o výchovném se stane uchazeč přijetím, provedeným podle výnosu ministerstva školství a národní osvěty ze dne 7. května 1923 č. 46.571 (Věst. čís. 77) přijímací komisí, nikoliv teprve počátkem škol. roku, který bezprostředně následuje po přijetí. (Nález ze dne 22. října 1936, č. 13.799/36.)

Ustanovení § 3 zák. č. 237/1922 Sb. nezakládá právní nárok obecních a obvodních lékařů, přeložených na odpočinek před účinností zák. čís. 236/1922 Sb., na poskytnutí podpory tam uvedené. (Nález ze dne 10. října 1936, č. 15.214/36.)

VII. Zaměstnanci veřejní.

„Veřejnou zaměstnankyní (veřejným zaměstnancem)“ ve smyslu § 8, písm. c) vl. nař. č. 252/1933 Sb. o úsporných opatřeních personálních, jejímž manželu (manželce) jako státnímu zaměstnanci (státní zaměstnankyni) snižuje se podle tohoto předpisu činovné, rozumí se i státní zaměstnankyně (státní zaměstnanec) ve výslužbě, požívající odpočivných platů. (Nález ze dne 3. října 1936, č. 13.914/34.)

Veřejnou zaměstnankyní ve smyslu § 8, odst. 1., písm. c) vl. n. č. 252/1933 Sb. o úsporných opatřeních personálních, jejímž manželu jako státnímu zaměstnanci snižuje se podle tohoto předpisu činovné, rozumí se i literní učitelka veřejné školy národní ve výslužbě, požívající odpočivných platů. (Nález ze dne 5. prosince 1936, č. 16.847/36.) — Pozn.: Viz nález z 3. října 1936, č. 13.914/34.)

Snížení činovného podle §§ 8 a 9 vl. n. č. 252/1933 Sb. není veřejnou daní nebo dávkou ve smyslu § 111 ústavní listiny. (Nález ze dne 5. prosince 1936, č. 16.845/36.)

Předpisy §§ 8 a 9 vl. nař. č. 252/1933 Sb. o úsporných opatřeních personálních, pokud se týkají snížení činovného soudců jako státních zaměstnanců, nejsou kryty zákonem č. 95/1933 a 206/1933 Sb. o mimořádné moci nařizovací. (Nález ze dne 5. prosince 1936, č. 16.844/36.) — P o z n.: Srov. Boh. A 12.388 a Boh. A 12.405.

I. Prohlášení právní neúčinnosti zápočtu doby podle § 142, odst. 5. plat. zák. č. 103/1926 Sb. není vázáno lhůtami, stanovenými odst. 7. § 151 cit. zák. pro změnu neb zrušení chybné výměry služebních příjmů z moci úřední. — II. Výměry, které je přípustno podle ustanovení § 151, odst. 7. plat. zák. č. 103/1926 Sb. zrušiti nebo změnit z moci úřední jen ve lhůtách tam stanovených, se nerozumějí takové akty, kterým právní řád vůbec odpírá právní účinnost. (Nález ze dne 29. října 1936, č. 15.799/36.) — P o z n.: Srov. nález ze dne 30. XI. 1935, č. 19.868/35.

Státní zaměstnanec ve veřejnoprávním poměru může uplatňovati právní nárok na zvláštní služební přídavky a jiné stálé výhody podle § 148 platového zákona i tehdy, jestliže se určení zmíněných přídavek nebo výhod nestalo formou vládního nařízení. (Nález ze dne 5. prosince 1936, č. 18.641/35.) — P o z n.: Podle usnesení adm. plena ze dne 12. října 1936, č. 1500/35 pres.

Nárok státního úředníka na substituční diety vzniká již skutečností, že se odebral na místo, kam byl na substituci vyslán, nikoliv teprve včasným předložením cestovního deníku. (Nález ze dne 21. listopadu 1936, č. 16.277/36.)

Vdova jako dědička po státním úředníku je oprávněna uplatňovati v mezích platných předpisů výplatu substitučních diet, na něž získal nárok její zemřelý manžel. (Nález ze dne 21. listopadu 1936, č. 16.277/36.)

Nejnižší výměrou odpočívného platu ve smyslu § 9, odst. 5. vl. nař. č. 252/1933 Sb. rozumí se také nejnižší výměra, uvedená v § 2 zák. č. 80/1928 Sb. (Nález ze dne 14. října 1936, č. 12322/36.)

Úředníkům zemědělsko-technické kanceláře zemědělské rady pro Čechy, jmenovaným do VI. hodn. třídy systému státních úředníků, kteří podle ustanovení § 1, odst. 3. zák. č. 188/1928 Sb. přešli dnem 1. prosince 1928 do služby státní, jest ve státní službě určiti služební pořadí podle předpisů § 37 a násl. služební pragmatiky státních úředníků a § 20 plat. zákona, při čemž nelze přihlížeti ke skutečnosti, že těmto úředníkům bylo ve služební mpoměru u zemědělské rady přiznáno pořadí v této hodnostní třídě ke dni dřívějšímu, než ke kterému byli do této hodnostní třídy jmenováni. (Nález ze dne 23. listopadu 1936, č. 6826/35/2.)

Výrok kvalifikační komise podle §§ 18 a 20 služ. pragm. ze dne 25. ledna 1914, č. 15 ř. z., není rozhodnutím úřadu v prvně-technickém smyslu, jak je má na zřeteli § 2 zák. o správ. soudu, nýbrž pouze odborným dobrozdáním, které stranou před nejvyšším správním soudem samostatně potíráno býti nemůže. (Nález ze dne 7. listopadu 1936, č. 257/35/3.) — P o z n.: Viz jud. III/A č. 13.966, 13.967.

Ustanovení § 70 nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. o tom, že o opravě nesprávné výměry nebo výplaty služebních příjmů zaměstnanců státních drah rozhodují úřady státní železniční správy, je kryto ustanovením § 210 zák. č. 103/1926 Sb. z. a n. Rozhodnutí taková jsou rozhodnutími správních úřadů o otázkách soukromoprávních ve smyslu § 105 úst. 1. a zákona č. 217/25 Sb. z. a n. (Nález ze dne 7. listopadu 1936, č. 15.925/36.)

Pro obnovu řízení ve věcech služebního poměru bývalé státní učitelky na Slovensku a Podk. Rusi, která nebyla ani trvale ustanovena, ani přeložena na odpočinek podle nařiz. č. 226/1923 Sb. z. a n., platí ustanovení zák. čl. XX/1901. (Nález ze dne 7. listopadu 1936, č. 15.926/36.)

Ustanovení § 52 vlád. nař. č. 96/30 Sb. podle něhož doba a procentní sazba, které byly vzaty za základ pro výměru dosavadních odpočivných požitků toho kterého zaměstnance (jeho pozůstalých), zůstávají nedotčeny, jest kryto zákonem. (Nález ze dne 14. října 1936, č. 13.810/34.)

VIII. Řízení správní a řízení před nejvyšším správním soudem.

Dny poštovní dopravy (§15 zák. č. 36/1876 ř. z.) nevčítají se do 60denní lhůty § 14 cit. zák. jediné tehdy, byla-li poštovní zásilka, obsahující stížnost k nejvyššímu správnímu soudu, řízena na nejvyšší správní soud jakožto adresáta. (Usnesení ze dne 30. října 1936, č. 4844/36.)

K odvodnímu spisu, podanému ve dvojím vyhotovení, k němuž však přílohy, jichž se dovolává, byly připojeny toliko v jednom vyhotovení, nejvyšší správní soud nemůže hledět, nedá-li ho doplnit, k čemuž však není povinen. (Usnesení ze dne 10. prosince 1936, č. 21.266/34.)

Ani v řízení, pro něž platí předpisy vl. nař. č. 8/28 Sb., neodnímá okolnost, že nějaké prohlášení úřadu, jež ve své podstatě je výrokem judikátním, nebylo pojata do enunciátu rozhodnutí, nýbrž uvedeno pouze v odůvodnění, za všech okolností prohlášení tomu jeho povahu judikátní. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.089/36.)

O námitkách podle § 35 ex. řádu, směřujících proti vykonatelnému platebnímu výměru nemocenské pojišťovny (§ 175 poj. zák.), jakožto exekučnímu titulu podle § 1, bod 19. ex. řádu ve znění novely č. 23/1928 Sb., rozhodují řádné soudy. (Nález ze dne 11. prosince 1936, č. 17.029/36.)

Podle §§ 42 a 43 spr. ř. je správní úřad zásadně povinen zjišťovati si skutkovou podstatu pro své rozhodnutí sám (event. cestou dožadání). Svědecké výpovědi, učiněné v řízení soudním, nelze proto kvalifikovati jako svědecké výpovědi ve smyslu §§ 55 násl. spr. ř. Důsledně nemůže správní úřad ve smyslu § 48, odst. 2. spr. ř. volně oceňovati věrohodnost svědků, kterých neslyšel sám přímo nebo cestou dožadání. (Nález ze dne 30. prosince 1936, č. 16.632/36.)

Výsledků důkazního řízení, provedeného v řízení soudním, nelze použít jako dokladu pro rozhodnutí úřadu správního, nebyla-li straně v řízení správním samém dána možnost, aby k nim zaujala stanovisko, leč by se strana tohoto svého práva na slyšení byla zřekla (§§ 42, 46, 48 spr. ř.). (Nález ze dne 30. prosince 1936, č. 16.632/36.)

Zápis kartelové úmluvy do kartelového rejstříku, vedeného u státního úřadu statistického podle § 3 zákona č. 143/1933 Sb. je rozhodnutím ve smyslu § 2 zákona o s. s. (Usnesení ze dne 28. listopadu 1936, č. 16.571/36.)

Aby nejvyšší správní soud mohl posouditi, je-li zanedbané slyšení strany podstatnou vadou řízení, musí stížnost k němu podaná konkrétně označiti relevantní skutečnosti, důkazy i protidůkazy, jichž uplatnění bylo vadným postupem úřadu znemožněno. (Nález ze dne 16. října 1936, čís. 15.145/36.) — Pozn.: Viz Boh. A 12.093/35.

Ustanovení § 75, odst. 2. vl. nař. č. 8/1928 Sb. (zachování odvolací lhůty v případě poštovní dopravy odvolání) platí i pro odpor podle § 21 zák. č. 125/1927 Sb. (Nález ze dne 12. prosince 1936, č. 13.596/35.)

Jestliže úřad pro podání stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu naříkané rozhodnutí zruší a současně vydá rozhodnutí nové, jímž odvolání nevyhovuje, kteréžto nové rozhodnutí spočívá na zcela odlišném právním

nebo skutkovém základě než rozhodnutí původní, jest řízení o stížnosti do zrušení rozhodnutí zastavit i tehdy, když stěžovatel prohlásí, že zrušením původního rozhodnutí uspokojen není. (Usnesení ze dne 20. listopadu 1936, č. 14086/36.)

B. Ve věcech finančních.

I. Daně přímé.

Podle č. I., odst. 5. zák. č. 308/1924 Sb., ponechaného v platnosti článkem III., odst. 1. uv. ust. k zák. o př. daních, nejsou podrobeny rentové daní úroky z dluhů, uzavřených v obchodních letech v zákoně č. 308/1924 Sb. vyznačených, výrobními podniky na podkladě dílčích dlužních úpisů, je-li splněn předpoklad č. I., odst. 1. zákona č. 308/1924 Sb., t. j., pokud dluhy ty nečiní více, než činí kmenový kapitál v podniku činný. (Nález ze dne 20. října 1936, č. 22.474/33.)

Veškeré námitky formálního rázu proti způsobu provádění místní prohlídky, tedy i proti tomu, aby určitý úředník prohlídku prováděl, nutno uplatnit již při prohlídce. — Při místní prohlídce zjišťuje se pouze skutkový stav, právní posouzení zjištěných skutečností přísluší úřadu, který ve věci rozhoduje. (Nález ze dne 14. října 1936, č. 15.255/36.)

Za „jinaké příslušenství“, jež podle vlád. nař. čís. 163/1921 Sb. se nezačítává do úhrnné podlahové plochy, lze považovati jen takové místnosti, které již podle jejich stavebního zařízení jsou určeny za příslušenství. Nemůže tedy řešení otázky, lze-li určitou místnost považovati za příslušenství t. zv. otevřených místností, záviseti jen na tom, jak ji ten který uživatel užívá a je-li místnost ta volně přístupná zákazníkům či ne. (Nález ze dne 14. října 1936, č. 15.255/36.)

Podle § 325, odst. 1., č. 3. zák. o př. d. nelze vysloviti kontumační následky z důvodu, že poplatník nevyhověl výzvě úřadu, „aby prokázal své příjmové a výdajové položky předložením zápisů a záznamů a všech dokladů k nim“. (Nález ze dne 4. listopadu 1936, č. 15.845/36.)

Ustanovení § 46, odst. 1. zák. o př. daních — mluvic o podniku nebo zaměstnání — předpokládá činnost rázu trvalejšího. (Nález ze dne 31. října 1936, č. 15.730/36.)

Ustanovení § 144, odst. 3. zák. o př. d. nelze vztahovati na případy, kde deputátní byty jsou obývány dělnictvem, zaměstnaným u nájemce (pachtýře), jemuž byl statek i s budovami pronajat. (Nález ze dne 14. listopadu 1936, č. 16.044/36.)

Jestliže úřad po podání stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu naříkané rozhodnutí zruší a současně vydá rozhodnutí nové, jímž odvolání nevyhovuje, kteréžto nové rozhodnutí spočívá na zcela dlišném právním nebo skutkovém základě než rozhodnutí původní, jest řízení o stížnosti do zrušeného rozhodnutí zastavit i tehdy, když stěžovatel prohlásí, že zrušením původního rozhodnutí uspokojen není. (Usnesení ze dne 20. listopadu 1936, č. 14086/36.)

Osobní činností poplatníkovou, podmiňující nárok na snížení všeobecné daně výdělkové podle § 57, odst. 6. zák. o př. d., rozumí se činnost poplatníka, kterou podle povahy a podstaty dotčené výdělečné činnosti dlužno vykonávati poplatníkem samotným. (Nález ze dne 27. října 1936, č. 14.466/33.)

Při zdaňování lázeňských domů v léčebných místech lázeňských nelze k základu, zjištěnému podle ustanovení § 150, odst. 6. zák. o př. daních, připočítávati ještě nájemní hodnotu místností (prostorů), užívaných v do-

mě bydlicími lázeňskými hosty, je-li plat za užívání součástí těch ob-
sažen již v „celém nájemném“, z něhož se podle cit. ustanovení zdaňuje
částka 50% (chodby, schodiště, klosety, čítárny a pod.). (Nález ze dne 5.
prosince 1936, č. 16.649/36.)

Petit za poskytnutí úlevy podle § 154, odst. 2. zák. o přímých daních,
nemusí poplatník uplatnit již v přiznání k dani činžovní. (Nález ze dne
5. prosince 1936, č. 16.650/36.)

Rozhodnutí odvolací komise v intimující zprávě úřadu I. stolice je s
hlediska § 18 zák. o s. s. označeno s dostatečnou přesností, je-li v ní uve-
dono datum a číslo výnosu zemského finančního ředitelství, jímž bylo
rozhodnutí to sděleno berní správě, která o něm vyrozuměla poplatníka.
(Nález ze dne 11. prosince 1936, č. 16.870/36.)

II. Poplatky.

Podmínky osvobození od poplatku podle uh. saz. pol. 59 č. 4 nelze rozší-
řovati na písemnosti, které nevykazují podstatných znaků dopisu. (Nález
ze dne 31. října 1936, č. 15.850/36.)

Převezme-li evangelická farní obec do úschovy a do správy jistinu s
určením, aby výtěžku z ní bylo užito k opatrování určitého hrobu, pří-
padný pak přebytek pro účely této farní obce, jde o zřízení nadace zbož-
né, nesamostatné, jež podléhá dani darovací podle § 31 č. 3 cis. nař. č.
278/1915 f. z. ve znění zák. č. 337/1921 Sb. a podle třídy VI. sazeb. zá-
kona č. 337/1921 Sb. (Nález ze dne 30. září 1936, č. 16.664/34.)

Pro posouzení, zdali jde o plnění povinnosti alimentární osobou po zá-
konu k tomu povinnou (§ 141 a 143 všeob. zák. obč. a § 30 cis. nař. čís. ř.
z. 278/1915 ve znění zák. čís. Sb. 337/1921) a tudíž nepodléhající dani da-
rovací, je rozhodnuto, byl-li obmyšlený později s to sám se živiti a ne-
užil-li částky mu takto poskytnuté ke své výživě. (Nález ze dne 30. září
1936, č. 15.101/34.)

Je-li na směnce peníz, který má býti placen, udán písmeny a číslicemi
a nesrovnávají-li se tyto údaje, je podle § 4 zák. č. 48/1928 Sb. základem
poplatku částka, vyjádřená písmeny, a nelze dokazovati za účelem po-
platkovým, že směnka byla vystavena na jinou částku. (Nález ze dne 3.
listopadu 1936, č. 15.957/36.)

Předpoklady podmíněného osvobození obchodní korespondence podle
§ 9 zákona ze dne 29. února 1864 č. 20 ř. zák., že jde o korespondenci ob-
chodníka nebo živnostníka, týkající se předmětu obchodního či živnost-
ského provozu korespondující osoby, nemusejí býti osvědčeny obsahem
korespondence. (Usnesení finančního plenu ze dne 9. listopadu 1936, č.
547/35 pres.)

Ustanovení § 27, odst. 1. vlád. nař. č. 184/1930 Sb. nezakládá pro strany
právní nárok, stíhatelný stížností k nejvyššímu správnímu soudu, na
osvobození od poplatkového ekvivalentu, podle ustanovení toho přípust-
né. (Nález ze dne 12. listopadu 1936, č. 16.057/36.)

Pensijní fond pro zaměstnance pojišťovny, jenž není zřízen jako samo-
statný právní subjekt, nýbrž tvoří součást majtku pojišťovny, určenou
k zajištění pensijních nároků jejich zaměstnanců, není zaopatřovacím
ústavem ve smyslu § 7 zák. čl. VIII/1883 o poplatcích ze smluv pojišťo-
vacích. (Nález ze dne 12. listopadu 1936, č. 16.058/36.)

Byla-li žaloba odmítnuta pro nepřislušnost soudu a žalobci vrácena,
jest při předložení téže žaloby soudu příslušnému opětovně zapraviti kol-
kový poplatek z podání. (Nález ze dne 12. listopadu 1936, č. 16.086/36.)

Nárok dieťaťa na odmenu za práce konané pre rodičov neplynie len zo samotného faktu konania týchto služieb, ale musí byť oprený o určitý prejav vôle strán, ktorý tento nárok zakladá. (Nález ze dne 17. října 1936, č. 15.263/36.)

Základem poplatku ze žádosti za vklad exekučního práva zástavního podle § 3 zák. čl. XLIII:1914 ve znění čl. II B 1 zák. č. 120/31 Sb. jest jistina spolu s vedlejšími závazky, za jejichž vklad se žádá. (Nález ze dne 17. listopadu 1936, č. 16.127/36.)

Podle občanského práva není možný vznik příslušenské povahy věci movité k nemovitosti jako věci hlavní určením vlastníka, jsou-li tyto předměty ve vlastnictví různých osob. (Nález ze dne 11. prosince 1936, č. 17.734/34.) (Pozn.: srov. usnesení odb. fin. plena B z 8. června 1936, č. pres. 1373/34.)

Opětovný zápis zástavního práva pro tutéž pohledávku téhož věřitele na další nemovitosti jest prost vkladného podle pozn. lit. D) dd) k saz. pol. 102/45 i tehdy, když tyto další nemovitosti patří jiné osobě než dlužníkovi. (Nález ze dne 22. října 1936, č. 15.096/34.) (Pozn.: Viz Budw. F 10.781/15; sr. též Boh. F 8007/1936 (Slov.)

Předpokladem pro poplatnost prvního povolení exekuce podle § 16 odst. 2 zák. čl. XLIII:1914 ve znění čl. II., lit. D — odst. 2 zák. č. 120/1931 Sb. jest pravoplatnost usnesení, exekuci povolujícího. (Nález ze dne 22. října 1936, č. 21.079/33.)

Rozhodovati o námítkách proti exekuci k vydobytí poplatku z úplatného převodu nemovitostí náleželo na Slovensku a Podkarpatské Rusi před účinností § 5 zák. č. 65/1933 Sb. do kompetence finančních ředitelství, nikoliv berních úřadů. (Nález ze dne 2. prosince 1936, č. 16.723/36.)

Solidární platební povinnost advokáta za kolky z podání v řízení exekučním je opřena o ustanovení § 94 bod 3 popl. pravidel. (Nález ze dne 9. prosince 1936, č. 16.968/36.)

Za výrok soudní o útratách (první věta odst. 1 § 55 zák. čl. XLIII:1914) dlužno pokládati i takový výrok obsažený v rozsudku, kterým se žalovanému úřadu ukládá trpěti, aby žalobce vydobyl i útraty sporu, rozsudkem určené, z majetku náležejícího žalovanému. (Nález ze dne 2. prosince 1936, č. 16.523/36.)

III. Daně nepřímé a j.

Mezi svršky které jsou podle § 87 odst. 1 č. 10 zák. č. 114/1927 Sb. osvobozeny od cla, náleží také kancelářské zařízení. (Nález ze dne 14. listopadu 1936, č. 16.149/36.)

I. Za platnosti zákona č. 268/23 Sb. (246/26 a 181/29 Sb.), resp. prov. nař. č. 156/1924 Sb. a cel. zákona č. 114/27 Sb. rozhoduje o stížnosti z dodatečného předpisu daně z obratu, vybírané při vyclení, ministerstvo financí. II. Hrubou vahou dovezeného zboží podle pol. 47 seznamu, vydaného vl. nař. č. 33/30 Sb., rozumí se hrubá váha podle § 93 cel. zákona. (Nález ze dne 10. listopadu 1936, č. 15.996/36.)

Ustanovení přílohy k § 1 nař. č. 143/1903 ř. z. odd. 1 lit. b, připouštějící používání nezdaněného benzínu také k výrobě tepla, není kryto zákonem a nezakládá proto pro strany právní nárok na výhodu tu stanovenou. (Nález ze dne 21. listopadu 1936, č. 16.358/36.)

Ustanovení § 19 odst. 1 vl. n. č. 46/24 Sb. z. a n. ve znění vl. n. č. 152/31 Sb. z. a n., podle něhož vyvážeti státovky cizího státu je dovoleno jen s povolením Národní banky, § 20 odst. 1, podle něhož cestující směji na cestovní průkaz vyvézti z území Československé republiky v cizích pla-

tidlech jen takový obnos, který Národní banka čas od času všeobecně stanoví, § 26 odst. 7, podle něhož je i pokus přestupků tohoto nařízení trestný, jsou normy platné, kryté ustanovením zákona č. 7/24 Sb. z. a n. (Nález ze dne 25. listopadu 1936, č. 16.536/36.)

Přehled judikatury nejvyššího soudu.

A. Ve věcech civilních.

I. Občanské právo.

Pozůstalostní soud nemůže rozhodnouti o platnosti manželství zůstavitelova ani jako o otázce předurčující. Předpis § 160 obč. zák., podle něhož jest pokládati děti, zrozené v manželství neplatném, za manželské, nevěděl-li alespoň jeden z rodičů bez viny o překážce manželství, platí obecně, ať neplatnost manželství spočívá na jakýchkoliv důvodech. Dítěti z takového manželství, jež se přihlásilo k dědictví, nelze odepřít zastoupení pozůstalosti ve sporu, vedeném proti pozůstalosti třetí osobou. (Rozhodnutí ze dne 12. listopadu 1936, R I 1105/36.)

Pronájemce má proti nájemníku, jenž podal proti výpovědi bezúspěšné námítky a marně se bránil opravnými prostředky proti exekuci na vyklizení bytu, nárok na náhradu toho, oč se nájemník obohatil tím, že užíval bytu bez právního důvodu. Zásady § 338 obč. zák. lze použití i proti nájemníkovi, který jako držitel nájemního práva používá cizí věci. (Rozh. ze dne 14. listopadu 1936, Rv I 1464/34.)

Ke zřízení smluvního zástavního práva ke stavbě podle § 435 obč. zák. uložením listiny u soudu se vyžaduje mimo náležitosti, předepsané § 3, odst. 1 nařízení ze dne 26. března 1916, čís. 87 ř. z., též důkazu, že jde skutečně o stavbu, vystavěnou na cizím pozemku s úmyslem, aby na něm trvale nezástala. (Rozhod. ze dne 4. listopadu 1936, R II 313/36.)

Nebyl-li povolený úvěr zúplna vyčerpán, nejsou práva vlastníka nemovitosti v příčině takto uvolněného práva zástavního uvedena v § 469 obč. zák. a §§ 37 a 38 III. dílčí novely k občanskému zákonu způsobilým předmětem exekuce pro pohledávky peněžité. Tuto okolnost mohou uplatňovat hypotekární věřitelé odporem podle § 213 ex. ř., třebaž byla exekuce pravoplatně povolena. (Rozh. ze dne 6. listopadu 1936, R I 661/36.)

K § 879 č. 4 obč. zák. Zákon nevyžaduje úmyslného uvedení v omyl jedné smluvní strany druhou, nýbrž stačí vykořistění. (Rozh. ze dne 21. listopadu 1936, Rv I 501/35.)

Souvislost ustanovení § 1117 obč. zák. s předpisem § 1096 obč. zák. Nájemník jest oprávněn k předčasnému zrušení nájemní smlouvy, byl-li v užívání najaté věci rušen třetí osobou tak, že se tím najatá věc stala nezpůsobilou k smluvenému užívání. (Rozh. ze dne 13. listopadu 1936, Rv I 2771/34.)

Jde-li o vady nezávažné nebo lehce napravitelné, musí nájemce dříve, než použije práva, daného mu předpisem § 1117 obč. zák., vyzvati pronajímatele k napravení těchto vad. (Rozh. ze dne 26. listopadu 1936, Rv I 2867/34.)

Předpokladem § 1041 obč. zák. jest, že bylo upotřebeno cizí věci k užítku jiného, při čemž ten, kdo byl tím na svém majetku zkrácen, neměl úmysl jednati ve prospěch toho, komu se z jeho jednání dostalo prospěchu ať již přímo, ať nepřímou skrze třetí osobu. Bylo-li použito stavebního dříví ke stavbě domu, jehož uživatelem nebyl vlastník, nýbrž jiná osoba, bylo upotřebeno stavebního dříví ve prospěch toho, kdo jest povinen hraditi náklady udržování domu v užitelném stavu. (Rozh. ze dne 26. listopadu 1936, Rv II 1221/34.)

Ručení přejímatele podle § 1409 obč. zák. při převzetí rolnického nedílu, závislém na schválení Státním pozemkovým úřadem. V příčině vědomosti přejímatele o dlužích převodcových (předchůdcových), týkajících se převzatého nedílu, rozhoduje doba, kdy Státní pozemkový úřad schválil převzetí, nikoliv dřívější den skutečného převzetí správy nedílu. (Rozh. ze dne 11. listopadu 1936, Rv II 973/34.)

Notářská komora není právnickou osobou. (Rozh. ze dne 12. listopadu 1936, R I 1170/36.)

Pozůstalá vdova po obecním nadstrážníku má nárok na příspěvek na výchovu dětí podle § 8 zákona čís. 2/20 Sb. z. a n., jenž nebyl zrušen zákonem čís. 103/26 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 19. listopadu 1936, Rv I 1646/36.)

I když kupní cena za prodanou věc byla zaplacená, lze namítnouti započtením protipohledávku ze správy pro vady téže věci proti jiné založené pohledávce. (Rozh. ze dne 21. listopadu 1936, Rv II 1127/34.)

Zamýšlí-li zmocněnec obstarat věc za zmocnitele, avšak jedná-li při tom bez příkazu nebo proti projevené vůli zmocnitelově, neobstarává objektivně věc za zmocnitele, ledaže by ten dodatečně schválil zmocněncovo jednání. Pokud ručí vedoucí prodejového oddělení (filiálky) továrny na automobily kupiteli motorového vozidla za nezdatnost šoféra, kterého určil k zajíždění koupeného vozidla. (Rozh. ze dne 19. listopadu 1936, Rv I 1294/34.)

Převzala-li zletilá nemanželská matka smírem s nemanželským otcem jeho vyživovací povinnosti na sebe, převzala tím, nebylo-li jinak ujednáno, pouze vyživovací povinnosti normální, t. j. povinnost vyživovati dítě do nabytí zletilosti, po příp. způsobilosti jeho k samostatnému výdělku. (Rozh. ze dne 25. listopadu 1936, Rv II 530/36.)

I nájemní smlouvu, uzavřenou na určitou dobu, lze zrušiti výpovědí. (Rozh. ze dne 27. listopadu 1936, Rv I 2155/36.)

Uplatnění výhrady vlastnického práva prodatelem znamená odstup od smlouvy jen tehdy, není-li pochybnosti o jeho vůli k tomu směřující; proti nároku na vydání věci z důvodu vyhrazeného vlastnictví nelze namítnuti započtením vzájemnou pohledávku kupitelovu dosud likvidní. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1936, Rv II 895/34.)

Nicotnost úmluvy knihovních věřitelů, že jeden z nich nebude při exekuční dražbě podávati, převezme-li druhý jeho dluh. (Rozh. ze dne 11. listopadu 1936, Rv I 2416/34.)

Dohoda manželů, že jeden z nich vynaloží potřebnou částku na úpravu domu, patřícího druhému manželu, za to, že mu tento postoupí ideální polovici tohoto domu, nevyžaduje formy notářského spisu. (Rozh. ze dne 11. listopadu 1936, Rv I 715/36.)

Zřízení přechodné překážky (lešení) při provedení přestavby stavebním úřadem schválené nezakládá podstatný zásah od služebnosti třetí osoby. (Rozh. ze dne 5. listopadu 1936, Rv I 2396/36.)

Postupitel neručí postupníkovi za dobytost postoupené pohledávky, nevymáhal-li jí postupník hned po její splatnosti, nebo opomenul-li v pravý čas žádati možné ještě zajištění; postupiteli nelze tu přičítati zavínění ani na nedobytnosti postoupené pohledávky, ani na jednání dlužníkově, jež mělo v zápětí jeho platební nezpůsobilost. (Rozh. ze dne 24. listopadu 1936, Rv I 1245/35.)

Exekuční zabavení prodaného zboží u prodatele nezproštuje ho povinnosti splniti trhovou smlouvu. (Rozh. ze dne 7. listopadu 1936, Rv I 2475/34.)

Asignant nemůže pro omyl, týkající se jeho právního poměru k asignatáři žádati na signátovi vrácení částky, kterou mu poukázal a která byla asignátem plněna asignatáři. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1936, Rv II 190/35.)

Nejde o omylné placení nedluhu, byla-li jedna z podvodně vylákaných zápůjček zaplacená na příkaz osoby zápůjčky vylákanější jednomu zápůjčitelovi druhým zápůjčitelem. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1936, Rv I 2794/34.)

II. Pracovní právo.

Měl-li zaměstnanec podle služební smlouvy dostati náhradu za roční jízdenku, nelze v tom, že si od zaměstnavatele vyžádal částku na tuto jízdenku, a částku tu si ponechal, nekoupiv jízdenky, spatřovati důvod ztráty důvěry podle § 34 čis. 1 zák. čis. 154/34 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 6. listopadu 1936, Rv I 2289/36.)

Předpisu § 22 zák. čis. 330/21 Sb. z. a n. nelze použít, nešlo-li o propuštění člena závodního výboru (jeho náhradníka) ze zaměstnání jednostranným aktem, nýbrž o jeho vysazení z práce oboustrannou dohodou. (Rozh. ze dne 13. listopadu 1936, Rv I 1758/36.)

Předpis § 1 zák. čis. 27/69 ř. z. nepřichází při postižení nároku podle § 47 úraz. zák. v úvahu. (Rozh. ze dne 26. listopadu 1936, Rv II 670/34.)

Předpis druhého odstavce § 8 vl. nař. čis. 78/34 Sb. z. a n. vztahuje se jen na zaměstnance, jichž služební poměr byl vypověděn v ochraně 3měsíční lhůtě před zastavením podniku, nikoliv na zaměstnance, jichž služební poměr byl vypověděn před začátkem uvedené lhůty, byť se ukončil teprve v oné lhůtě. (Rozh. ze dne 19. listopadu 1936, Rv I 1885/36.)

Předpis § 19 zák. č. 394/22 Sb. z. a n. upravuje snížení požitků zaměstnanců v něm uvedených jen pro obor nároků podle tohoto zákona upravených. Přiznala-li obec (na Moravě) svému zaměstnanci v době, kdy v tom nebyla žádným zákonným předpisem omezena, více ideálních služebních let, než jaké přiznával zákon čis. 457/19 Sb. z. a n. státním zaměstnancům, a podle toho upravila jeho služební i platové poměry ve smyslu § 19 zák. čis. 394/22 Sb. z. a n., jež pak tvořily i podklad pro novou úpravu podle zák. čis. 103/26 Sb. z. a n., šlo o neodvolatelné nabyté právo zaměstnancovo na započítávání oněch ideálních let, i pokud přesahovala výměru ideálních let, přiznanou státním zaměstnancům, a nemohlo právo to býti zaměstnanci odňato ani tím, že novou úpravu podle zákona 103/26 Sb. z. a n., provedenou s ohledem na přiznaná ideální služební léta, nadřízený správní úřad proto neschválil. (Rozh. ze dne 21. listopadu 1936, Rv II 496/36.)

III. Obchodní a směnečné právo.

Z toho, že dlužník nepozastavoval úrokovou doložku na fakturách, nelze vyvozovati jeho souhlas s touto doložkou; leda že jde o dlouholeté obchodní spojení a vědomost dlužníkovu, že při překročení platebních lhůt počítají se úroky z prodlení v určité výši. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1936, Rv I 1894/35.)

Čl. I. odst. 3 zákona ze dne 17. února 1934 čis. 25 Sb. z. a n. nebyly dotčeny valutové klausule smluvní, jako nebyly dotčeny ani obdobným zákonem ze dne 10. dubna 1919 čis. 187 v § 6, ani opatřením stálého výboru ze dne 7. listopadu 1929 čis. 166 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 27. listopadu 1936, R II 465/36.)

Zákonné zástavní právo osoby, poškozené provozem motorového vozidla (silostroje) vzniká na náhradové pohledávce pojistníkově proti pojistiteli okamžikem vzniku této pohledávky, t. j. pojistné příhody. Tím

pozbývá pojistník disposičního práva k náhradové pohledávce proti pojistiteli a jeho jednání neb opomenutí nemají vlivu na nabyté zákonné zástavní právo poškozeného. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1936, Rv I 2206/36.)

Pojištěním proti povinnému ručení za škody, způsobené osobou zkoušenou a oprávněnou k jízdě s těžkým nákladním automobilem, nejsou kryty škody, způsobené řidičem takového motorového vozidla, jenž byl podle vůdčího listu oprávněn k řízení jen osobního nebo lehkého nákladního automobilu. (Rozh. ze dne 6. listopadu 1936, Rv I 2750/34.)

Lstivé zamlčení choroby je tu jen tehdy, jestliže pojistník, jenž o chorobě věděl, nebo musel vědět, přes to ji vědomě zamlčel v době sjednání pojistné smlouvy. Pro otázku lstivosti nemají významu skutečnosti, nastaví potě, kdy pojistník učinil objektivně nesprávné údaje. (Rozh. ze dne 12. listopadu 1936, Rv I 730/36.)

Rozhodnutí pojišťovny o přístupu ke Svazu pojišťoven podléhá schválení zemského úřadu politického; předpisy čís. 238/14 a 239/14 ř. z. nebyly v tomto směru derogovány předpisem § 6 čís. 6/17 ř. z. Schválení zemského politického úřadu, týkající se přístupu pojišťovny ke Svazu pojišťoven, případně rozhodnutí ministra soc. péče podle posl. odst. čl. XIX. zák. čís. 268/19 Sb. z. a n., nemůže být nahrazeno ani jiným aktem příslušného nebo i nadřízeného úřadu, v němž by bylo lze spatřovat schválení (příkázání) mlčky, ani skutečným výkonem práv a povinností, vyplývajících z členství Svazu pojišťoven. (Rozh. ze dne 4. listopadu 1936, Rv I 2641/34.)

Majitel směnky, jenž svěří směnku domiciliátovi, zmocňuje ho tím, aby vydal směnku proti zaplacení směnečné částky směnečnému dlužníku; v takovém případě neodpovídá směnečný dlužník za to, že domiciliát neodvedl přijaté směnečné částky majiteli směnky. (Rozh. ze dne 5. listopadu 1936, Rv I 2646/34.)

IV. Civilní řízení sporné.

Odepřel-li pravoplatně jak soud v t. ř. historických zemích, tak soud v zemi Slovenské nebo Podkarpatoruské jednatí pro svou místní nepříslušnost, lze následky odepření napravití jedině rozhodnutím podle § 28 j. n. a obdobou podle §§ 52, 53 zák. č. I/1911. (Rozh. ze dne 27. listopadu 1936, Nd I 554/36.)

Pořad práva pro nárok státu na peněžité plnění, k němuž strana se zavázala narovnaním v upouštěcím důchodkovém řízení. (Rozh. ze dne 13. listopadu 1936, R II 457/36.)

Pořad práva. Nesejde na tom, zda vlastnictví obce jest zapsáno v pozemkové knize jako obecní majetek či jako obecní (veřejný) statek, nýbrž jedině záleží na tom, jaké jest určení obecního majetku. Je-li pozemek určen k obecnému užívání, jde o povinnost veřejnoprávní udržovatí jej v řádném stavu. (Rozh. ze dne 13. listopadu 1936, R II 510/36.)

Jde o nárok soukromoprávní, byl-li žalobce kopnut vojenským koněm cválajícím městskou obcí. (Rozh. ze dne 21. listopadu 1936, R II 385/36.)

Před podáním dědické přihlášky směřuje nárok na splnění splatného odkazu zpravidla proti pozůstalosti. Je-li však odkazem obtížena určitá osoba, jest nabytí práv z odkazu podmíněno podáním dědické přihlášky touto osobou. Dokud se tak nestalo, nelze uplatnit nárok z odkazu ani proti pozůstalosti. (Rozh. ze dne 24. listopadu 1936, R I 278/35.)

I na uznání zástavního práva k zabraným věcem (§ 4 vl. nař. č. 202/33) jest žalovatí stát. (Rozh. ze dne 6. listopadu 1936, R II 354/36.)

Zahájení sporu nemůže namítati veřejná obchodní společnost, byl-li dříve žalován jeden z jejích společníků, který jako kupec jednotlivce po podání prvé žaloby přijal společníka. (Rozh. ze dne 6. listopadu 1936, R I 939/36.)

Veřejná obchodní společnost není oprávněna podati opravné prostředky proti usnesením, vydaným v exekuci, vedené proti veřejným společníkům. (Rozh. ze dne 5. listopadu 1936, R I 1061/35.)

Soud není oprávněn snížit v rozsudku peněžitou částku, o které žalobce prohlásil, že jest ochoten ji přijmouti namístež žádaného plnění, jež nezáleží v sumě peněžitě. (Rozh. ze dne 11. listopadu 1936, Rv I 438/36.)

Účinky vzdání se úřadu rozhodčího jest posuzovati jediné podle předpisů civilního řádu soudního. Skutečnost, že rozhodce později odvolal své vzdání se úřadu rozhodčího, nemá vlivu na oprávnění strany žádati za zrušení smlouvy o rozhodčím. (Rozh. ze dne 26. listopadu 1936, R I 1319/36.)

Asistent vysoké obchodní školy v Praze vykonává úřad učitelský ve smyslu § 2, písm. c) advokátní novely čís. 40/22 Sb. z. a n. a lze ho započítati do seznamu kandidátů advokacie, dovoluje-li mu jeho učitelské povolání, aby se mohl věnovati dostatečně advokátní praxi. (Rozh. ze dne 26. listopadu 1936, R I 1267/36.)

V. Nesporné řízení.

Slyšení účastníků podle § 125 nesp. pat. nemusí se státi soudem samým, stačí, že se stalo notářem jako soudním komisařem. (Rozh. ze dne 11. listopadu 1936, R I 231/36.)

VI. Exekuční řízení.

Z exkuce, vedené proti maloživnostníku, jsou vyňaty psací stroj s příslušným stolkem a přístroje pro účetnictví. (Rozh. ze dne 5. listopadu 1936, R I 1251/36.)

Dodatečně zjištění padělatele směnky není skutečností, odůvodňující žalobu podle § 35 ex. ř., bylo-li padělání podpisu dlužníkovy na směnce známo dlužníkovi v době, kdy dostal směnečný platební příkaz, třebas ještě osoby pachatelovy neznal. (Rozh. ze dne 4. listopadu 1936, Rv I 1737/36.)

Pozůstává-li větší část jistoty, zřízené předražitelem ve smyslu § 196 ex. ř. z vkladních knížek vázaných heslem, musí předražitel ve lhůtě § 196 ex. ř. exekučnímu soudu sdělití heslo, jehož správnost jest potvrzena peněžním ústavem. (Rozh. ze dne 19. listopadu 1936, R I 1244/36.)

Neobsahuje-li rozsudek, jímž bylo odporu vyhověno, rozhodnutí ve smyslu § 233 ex. ř., může exekuční soud rozhodnouti o dodatečném rozvrhu jen po novém rozvrhovém řízení. (Rozh. ze dne 12. listopadu 1936, R II 368/36.)

I příslušenství tříletého nedoplatku daňového požívá přednostního práva zástavního jen, bylo-li do 2 let po splatnosti knihovně zajištěno. (Rozh. ze dne 13. listopadu 1936, R II 395/36.)

VII. Řízení konkursní a vyrovnací.

I po uvalení konkursu na jmění akciové společnosti v likvidaci je tato společnost způsobilá jednati před soudem (býti účastnicí exekučního řízení). Činnost orgánů společnosti (likvidátorů, dozorců rady a valné

hromady) jest po uvalení konkursu omezena právy správce konkursní podstaty. (Rozh. ze dne 26. listopadu 1936, R I 1276/36.)

Závazek rukojmího, zaručivšího se za splnění vyrovnací kvoty, nezakládá zásadně tím, že vyrovnací věřitel ujednal s vyrovnacím dlužníkem soudní smír o pohledávce, obžlivlé pro neplnění vyrovnání. (Rozh. ze dne 11. listopadu 1936, Rv I 2786/34.)

B. Ve věcech trestních a kárných.

I. Trestní zákony.

Ke skutkové podstatě nedokonaného svádění ke zločinu podle § 9 tr. zák. se nevyžaduje, aby pachatel označil tomu, koho navádí ke zločinu, také prostředky a způsob, jak má být dosaženo protiprávního výsledku; stačí záměrné působení na někoho, aby byl pohnut k určitému zločinu. (Rozh. ze dne 20. listopadu 1936, Zm II 505/36.)

Ohledač masa a dobytka, ustanovený obecním zastupitelstvem a vzatý do slibu obecním starostou, je nejen osobou, jmenovanou v § 68 tr. zák., požívající ochrany podle §§ 81, 312 tr. zák., nýbrž i veřejným úředníkem podle § 101, odst. 2 tr. zák., požívajícím ochrany podle § 153 tr. zák. (Rozh. ze dne 12. listopadu 1936, Zm I 749/36.)

Neodepřel-li svědek, slyšený v civilním sporu — byv poučen podle § 321 c. ř. s. — výpověď o otázkách, jichž zodpovídání by mu přivodilo nebezpečnoství stíhání trestním soudem, není zbaven povinnosti, aby pod důsledky § 199 a) tr. zák. vypověděl pravdu. — Nejde o skutečné násilné vztažení ruky na vrchnostenskou osobu podle § 81 tr. zák., nýbrž jen o vměšování se ve výkon služeb veřejných podle § 314 tr. zák., překážela-li osoba třetí (nikoliv exekut) výkonu soudního vykonavatele (zavřením dveří), aniž se — byť i jen nepřímo — dotkla osoby. (Rozh. ze dne 11. listopadu 1936, Zm I 1263/35.)

„Násilné vztažení ruky“ (§ 81 tr. zák.) nemusí býti vis corpore corpori data; je jím proto i držení dveří proti strážníkovi, jenž je musel násilně odtlačit, aby přemohl odpor. (Rozh. ze dne 4. listopadu 1936, Zm I 930/36.)

Služební úkon finanční stráže (§ 6 vládního nařízení čís. 202/1930 Sb. z. a n.) je chráněn podle § 81 tr. zák. i tenkrát, byl-li za nebezpečí v prodlení proveden v mezích § 82 nařízení ministerstva financí čís. 45 Věstníku ministerstva financí z roku 1907 beze služebního příkazu. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1936, Zm I 975/35.)

K pojmu „rvačky“ podle § 143 tr. zák. stačí zápas, při němž jednou ze stran jsou aspoň dva lidé; nerozhoduje, že se rvačka vyvinula tak, že se utvořily ze rvoucích se lidí dvojice, a to tím méně, vystřídali-li se v nich útočníci. Ustanovení druhé věty § 143 tr. zák. připadá za ostatních podmínek této státi zákona i na toho, o němž je pochybno, že vložení ruky s jeho strany přispělo ke smrticím zranění, nebo dokonce jisto, že tomu tak nebylo. (Rozh. ze dne 23. prosince 1936, Zm I 1198/36.)

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 153 tr. zák. stačí jakýkoliv (jiný než k usmrcení směřující) úmysl nepřátelský; není třeba, aby byl pachatel předvídal škodný výsledek. (Rozh. ze dne 27. listopadu 1936, Zm II 470/36.)